

LAURENT BINET

Niets gaat zoals verwacht

vertaald door
Liesbeth van Nes

MEULENHOF

Achter in het boek is een namenlijst opgenomen.

Oorspronkelijke titel: *Rien ne se passe comme prévu*

Oorspronkelijke uitgever: Éditions Grasset & Fasquelle

Copyright: © 2012 Éditions Grasset & Fasquelle

Copyright Nederlandse vertaling: © 2013 Liesbeth van Nes
en J.M. Meulenhoff bv, Amsterdam

Vormgeving omslag: Studio Marlies Visser

Vormgeving binnenwerk: Adriaan de Jonge

Foto omslag: Christian Liewig/Liewig Media Sports/Corbis

Foto auteur: Bertrand Guaya/AFP/ANP

ISBN 978-90-290-8898-5

ISBN 978-94-6023-581-8 (e-boek)

NUR 320

www.meulenhoff.nl

De vertaling van het citaat uit Hunter S. Thompson, *Angst en walging in Amerika* (1973) op p. 35 is van de hand van Guido Golüke.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Laurent: Trouwens, puur uit nieuwsgierigheid, maar denk je
dat Hollande een kans heeft in 2012?

Chloé: НАНАНАНАНАНА

(fragment van een chat op gmail met Chloé Delaume, mei 2011)

20 juni

Het is de eerste keer dat ik François Hollande ontmoet. Ik draag mijn mooiste das (donkerrood) en wacht in zijn kantoor in de Nationale Vergadering, ietwat nerveus. De muur wordt voor een groot gedeelte in beslag genomen door een afbeelding van hem. Zijn assistent, Jules, die me heeft binnengelaten, geeft zonder dat ik iets heb gevraagd commentaar op de foto, die volgens hem in 2009 is genomen. Hollande komt binnen. Hij is verzorgd gekleed, ziet er goed uit, glimlacht beminnelijk, gaat pal onder de reusachtige foto zitten en ik vraag me af of het berekening is, zodat iedere bezoeker het contrast kan vaststellen tussen het dikkerdje van toen en de elegant afgewerkte verschijning die hij is geworden. In principe kunnen dieetverhalen me gestolen worden, maar het verschil is opzienbarend.

Het gesprek komt moeiteloos op gang. Hij ziet er aardig en open uit, maar is ook weer niet iemand die je na vijf minuten op je schouder begint te kloppen. Hij voelt zich op zijn gemak en weet je op je gemak te stellen, maar hij houdt wel de regie. We praten wat over mijn laatste boek, vervolgens over mijn plan hem tijdens de campagne te volgen en we zijn het erover eens dat het in dit stadium geen zin heeft een voorschot op de toekomst te nemen: we moeten de resultaten van de voorver-

kiezingen afwachten. Wordt hij niet als kandidaat aangewezen, dan houden we het daarbij. Als hij het wel wordt, maar de verkiezingen verliest, kan ik altijd nog zien of ik het boek uitbreng. Hij zegt dat het verhaal van een nederlaag ook interessant kan zijn. Vervolgens vraagt hij hoe ik de situatie inschat. Ik zeg dat hij volgens mij zal worden verkozen als hij de voorverkiezingen eenmaal heeft gewonnen, maar dat ik de indruk heb dat die kans fiftyfifty is. Hij zegt dat hij mijn zienswijze deelt. Ik breng de dsk-affaire ter sprake en noem het een 'sublieme verrassing'. Hij corrigeert me: 'Nee, dat zou ik niet willen zeggen...' Ik denk eerst dat het een zuiver beleefde tegenwerping is, maar hij legt uit dat hij het veel liever tegen dsk had opgenomen dan tegen Martine Aubry. Als directeur van het IMF riep DSK binnen links nogal wat weerstand op, terwijl 'niemand iets tegen Martine heeft...'. Hij verzekert me dat hij ervan overtuigd was van dsk te winnen. Tegen Martine Aubry of Ségolène Royal kan het feit dat hij een man is in zijn nadeel werken. Voorlopig heeft zijn ploeg te weinig vrouwen, het lijkt hem oprecht te spijten, en hij zegt: 'Maar ik kan hen toch ook niet tevoorschijn toveren!'

21 juni

De volgende dag ga ik naar een lunch in de Senaat, waarvoor hij me heeft uitgenodigd om de leden van zijn team een beetje te leren kennen.

Ik zie Stéphane Le Foll, Hollandes trouwe rechterhand, lang, met een krachtige kaak, zijn haar à la Villepin, en ook Bernard Rullier, klein, helderblauwe ogen, fijne trekken, een gebruinde, gladde, glimmende huid, met iets vrouwelijks in zijn gezicht, wat zalvender, niet zo'n grote bek, meer Talleyrand.

Er zijn ruim honderd genodigden, wat François Hollande zogenaamd verbaast en hij is verrukt door dit bewijs van de groeiende interesse voor zijn kandidaatstelling.

Tijdens de lunch neemt de een na de ander het woord: de microfoon wordt naar de genodigde gebracht die zich als bij een karaoke vooraf op een lijst heeft ingeschreven, opstaat en zich met een toespraakje richt tot Hollande, die door allen wordt getutoyeerd.

Grosso modo neemt ieder het woord om Hollande te vertellen dat hij op elk terrein de beste is en dat hij zal winnen.

Bernard Poignant, burgemeester van Quimper, vergelijkt de kritiek op François Hollande met de kritiek die François Mitterrand destijds over zich heen kreeg: men verwijt hem dat hij een Florentijn is die geen besluiten neemt en nooit minister is geweest (terwijl men Mitterrand kwalijk nam dat hij het te vaak was geweest) en niet aan het hoofd van de PS heeft gestaan, terwijl hij er elf jaar heeft gewerkt. Hij rondt zijn praatje af door Hollande 'François II' te noemen. Laten we hopen dat hem niet hetzelfde lot treft als de zoon van Catharina de' Medici, die aan een gruwelijke ziekte stierf toen hij nauwelijks een paar maanden had geregeerd.

François Rebsamen, burgemeester van Dijon, borduurt er met kinderlijk enthousiasme op voort: 'Alleen partijleiders die tien jaar in functie zijn geweest, hebben een politieke bestemming gekend!' Hij voegt eraan toe: 'Je gevoel voor democratie is loffelijk, François, maar houd op met te zeggen "hij of zij die kandidaat zal worden"! Jij bent degene die het wordt!'

Een volksvertegenwoordigster: 'Nu heb ik wel genoeg karakterschetsen gehoord. Wat ik zo prettig bij jou vind, is je kalmte, je respect voor anderen. Als je spreekt voel ik me rustig, niet gespannen, omdat ik weet dat er geen uitglijders komen. Blijf zo solide. Ik verheug me er nu al op dat je president wordt.'

Ik woon een bijeenkomst van economen bij. Een stuk of dertig deskundigen hebben zich rond Hollande verzameld. Iemand wijst me op de aanwezigheid van Jean-Marie Le Guen, een steile aanhanger van DSK ('Heb je hem gezien? Wat doet die hier in vredesnaam?').

Bernard Rullier komt me vragen of er al schot in zit. Ik antwoord voorzichtig (omdat ik nog niet ben begonnen): 'Dat hangt van u af.' Hij laat me de voorpagina van *Le Parisien* zien, een artikel over DSK, tegen wie de aanklachten zijn ingetrokken: 'Dat zal van hem afhangen!' Ik uit wat twijfels: hij staat buitenspel wat de voorverkiezingen betreft en zijn terugkeer vormt eerder een handicap voor Martine Aubry, omdat hij geacht wordt haar te steunen, of niet? Rullier zegt: 'Je weet nooit. Natuurlijk heeft hij een paar punten verspeeld aan de huisvrouw van onder de vijftig! (hij lacht, ik ook) Maar om dat nou een breuk in zijn carrière te noemen of slachtofferschap...' Hij stopt even, denkt na en gaat dan verder: 'Goed, laat er dan sprake zijn van slachtofferschap... maar ook van gemeenschap!' Ik was gewaarschuwd: in syntheses zijn de socialisten ijzersterk.

Op de linkervleugel Romain Rancière, die ertegen is dat Griekenland moet terugbetalen, maar toch huiverig staat tegenover eurobonds omdat hij vreest voor een 'buitensporige aanpassing van het algemeen welzijn', al is hij er niet volkomen tegen; Karine Berger, die de rol van de staat in ere wil herstellen, onderscheid maakt tussen investeringsuitgaven en bedrijfsuitgaven, en in herinnering brengt dat het verlagen is van de lonen de groei afremt; Nicole Bricq, die voorstandster van belastingen met een afschrikkend effect om speculatie tegen te gaan en niet van belasting op het rendement, en benadrukt dat in 'socialist' het woord 'sociaal' zit.

Op de rechtervleugel André Sapir, een Belgische econoom, die niet tegen het gedeeltelijk verdwijnen van bedrijven naar het buitenland is als dat de concurrentie aanwakkert; Elie Cohen, die hem bijvalt; Anne Perrot, die de vrije concurrentie aanprijst en denkt dat Air France niet verplicht zou moeten worden Airbustoestellen te kopen; Jérôme Cahuzac, die ervoor is dat Griekenland moet terugbetalen.

Als om mijn vluchtige overzicht van de aanwezige krachten te bevestigen zal Jérôme Cahuzac drie weken later voor het reddingsplan van de regering stemmen... door op de verkeerde knop te drukken. Helaas had François Hollande, die afwezig was, hem gemachtigd voor hem te stemmen, zodat ook Hollande via Cahuzac voor het bezuinigingsplan stemt, wat hem op een aantal sarcastische en spottende opmerkingen in de pers en in discussieforums komt te staan.

25-26 augustus

François Hollande schijnt een goede redenaar te zijn. Ik kan mezelf er haast niet toe brengen het te geloven. Ik heb nooit echt de gelegenheid gehad naar hem te luisteren, maar ik zie steeds zijn marionet voor me in het programma *Guignols*, waarin hij al jaren zo ongeveer als de dorpsidioot wordt neergezet. Men zegt mij dat hij tijdens verkiezingsbijeenkomsten hele menigten kan bezielen, dat hij de gebaren van Mitterrand imiteert en grapjes maakt. Ik ga naar La Rochelle om te kijken of het klopt.

Zijn eerste rede spreekt hij uit in een kerk die door de gemeente tot een zaal is omgebouwd. Omdat het daar bomvol is en ik te laat ben, blijf ik buiten, waar ik hem slecht kan verstaan, maar hem wel kan zien: hij praat zich hees, gebaart met

zijn armen, hij is bezweet, ik merk dat het publiek ontvanke-
lijk reageert, maar het is publiek dat al voor zijn zaak is gewon-
nen. Hij eindigt vol vervoering met een lofprijzing van Frank-
rijk en de Fransen, een thematiek die mij persoonlijk altijd
koud heeft gelaten. Maar ook al vang ik maar de helft van de
woorden op, ik moet toegeven dat hij iets in me aan het trillen
brengt, al weet ik niet zo goed wat.

De volgende dag ben ik bij een persconferentie aanwezig,
waar hij vragen van een stuk of vijftig journalisten beant-
woordt. Ik vind hem een beetje wazig doen over kernenergie
als hij zegt: 'U kunt de Duitsers niet prijzen voor wat ze preste-
ren op het gebied van het reduceren van kernenergie, als u mij
niet wilt prijzen voor wat ik van plan ben in Frankrijk, omdat
het hetzelfde is!' Duitsland is van plan het aandeel van kern-
energie terug te brengen van 22 procent tot 0 procent, en om-
dat hij wenst dat Frankrijk van 75 procent naar 50 procent
zakt, denkt hij dat het ongeveer hetzelfde is. Niemand wijst
hem erop dat er een significant verschil bestaat tussen kern-
energie verminderen en ermee stoppen, en al helemaal tussen
50 en 0 procent.

Hij staat achter zijn omstreden formulering van 'normale
president'. 'Een normaal presidentschap, ja: ziedaar vijf jaar
abnormaal presidentschap...!'

Hij maakt me voor het eerst aan het lachen als hij een vraag
krijgt over Corrèze, zijn departement, dat het diepste van heel
Frankrijk in de schulden steekt: 'Denkt u zich eens in welk
noodlot mij beschoren is!'

Iemand vraagt hem om een reactie op een uitspraak van
Ségolène Royal, die een dag eerder heeft verklaard: 'Dat de
beste vrouw moge winnen!' Een zorgvuldig gedoseerde stilte
en dan komiek: 'Op dat punt kan ik u niets beloven!'

Later die middag neemt hij deel aan een rondetafelgesprek